

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України

«Про внесення змін до статті 287 Господарського процесуального кодексу України щодо встановлення можливості касаційного оскарження судових рішень в частині розстрочення / відстрочення їх виконання»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Згідно з частиною сьомою статті 331 Господарського процесуального кодексу України про відстрочення або розстрочення виконання судового рішення, встановлення чи зміну способу та порядку його виконання або відмову у вчиненні відповідних процесуальних дій постановляється ухвала, яка може бути оскаржена.

Однак, ця норма не конкретизує, у якому порядку та до якого суду допускається оскарження, а лише встановлює загальну можливість їх оскарження.

Разом з цим, пункт 2 частини першої статті 287 Господарського процесуального кодексу України передбачає право на касаційне оскарження ухвал суду першої інстанції після їх перегляду судом апеляційної інстанції, а пункт 3 частини першої цієї статті визначає перелік ухвал суду апеляційної інстанції, які можуть бути оскаржені до Верховного Суду.

При цьому відповідно до пункту 24 частини першої статті 255 Господарського процесуального кодексу України ухвала суду першої інстанції щодо відстрочки або розстрочки виконання рішення, ухвали, постанови, зміни способу та порядку їх виконання після її перегляду в апеляційному порядку не належить до переліку судових рішень, на які учасники справи, а також особи, які не брали участі в справі (якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки), мають право подати касаційну скаргу.

У зв'язку з цим, таке формулювання процесуальних норм призводить до юридичної невизначеності та виключення можливості касаційного перегляду рішення місцевого господарського суду та постанови суду апеляційної інстанції в частині відмови у задоволенні заяви про відстрочення виконання рішення, оскільки в цій частині судові рішення не підлягають касаційному оскарженню відповідно до пункту 3 частини першої статті 287 Господарського процесуального кодексу України, що є порушенням гарантованого статтею 55 Конституції України права на судовий захист.

У зв'язку з цим, варто зазначити, що висновки Європейського суду з прав людини, висловлені у рішенні від 30 квітня 2013 року справі «Тимошенко проти України» (заява № 49872/11), щодо принципу юридичної визначеності, який означає, що застосування національного законодавства має бути передбачуваним тією мірою, щоб воно відповідало стандарту «законності», передбаченому Конвенцією стандарту, що вимагає, щоб усе законодавство було сформульовано з достатньою точністю для того, щоб надати особі можливість за потреби, за відповідної консультації передбачати тією мірою, що є розумною за відповідних обставин, наслідки, які може потягнути за собою її дія (параграф 264).

Враховуючи вищевикладене, з метою уникнення юридичної невизначеності норм чинного процесуального законодавства України, а також задля реалізації права громадян права на судовий захист, доцільно чітко передбачити можливість касаційного оскарження судових рішень в частині розстрочення / відстрочення їх виконання.

2. Мета та завдання прийняття законопроекту

Метою законопроекту є встановлення права на касаційне оскарження судових рішень в частині розстрочення / відстрочення їх виконання.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Проектом закону пропонується внести зміни до пункту 3 частини першої статті 287 Господарського процесуального кодексу України, якими передбачається встановити, що учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, інтереси та (або) обов'язки, мають право подати касаційну скаргу на ухвали суду апеляційної інстанції щодо відстрочки або розстрочки виконання рішення, ухвали, постанови, зміну способу та порядку їх виконання.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

У відповідній сфері правового регулювання діють Конституція України, Господарський процесуальний кодекс України.

5. Фінансово – економічне обґрунтування

Реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту забезпечить реалізацію права на касаційне оскарження судових рішень в частині розстрочення / відстрочення їх виконання.

Народні депутати України

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Юрченко Олександр Миколайович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000004E603200CCD1E400
Дійсний до: 01.06.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
412д9/1-2026/19114 від 28.01.2026

2127659